

Ο Άγιος Καλλίνικος ως λαϊκός στο Μεσολόγγι

/ [Πνευματικά Αποσπάσματα](#)

Σημαντική μαρτυρία του Αθανασίου Κιρμιζή, Επιθεωρητού Θεολόγων, και ανεψιού του τότε Ιεροκήρυκος Αιτωλίας και Ακαρνανίας π. Σωφρονίου Παπακυριακού, ο οποίος γνώρισε τον τότε λαϊκό Δημήτριο Πούλο, που υπηρετούσε ως Γραμματέας στην Ιερά Μητρόπολη στο Μεσολόγγι. Σε αυτήν την μαρτυρία φαίνεται ότι ο άγιος Καλλίνικος ήταν ασκητής και πριν γίνει μοναχός. Η περιγραφή είναι ρεαλιστική, αφοπλιστική και ανταποκρίνεται στα γεγονότα, αφού επιβεβαιώνεται και από άλλες μαρτυρίες.

Άφηγείται ο θεολόγος Αθανάσιος Κιρμιζής:

Ό Άγιος Καλλίνικος ως λαϊκός στο Μεσολόγγι

Ό Άγιος Καλλίνικος ως λαϊκός με τον γέροντά του Μητροπολίτη Αιτωλίας κ. Ίερόθεο

«Τόν μακαριστό Δημήτριο Πούλο μετέπειτα Μητροπολίτη Έδέσης Καλλίνικο,

έγνώρισα ως λαϊκό Γραμματέα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας-Ἀκαρνανίας τόν Ἰούλιο 1952, ὅταν κατέβηκα στό Μεσολόγγι πλησίον τοῦ θείου μου π. Σωφρονίου Παπακυριακοῦ, γιά νά ἐτοιμασῶ γιά τίς εἰσαγωγικές ἐξετάσεις τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Τό τρίμηνο Ἰούλιος-Σεπτέμβριος τοῦ 1952 καί τοῦ 1956, πού ξαναβρέθηκα στό Μεσολόγγι γιά τήν ἐπί πτυχίῳ μελέτη, εἶχα τήν εὐλογία μαζί μέ 2-3 ἄλλους φοιτητές, νά συναντῶ τακτικά, 2-3 φορές τήν ἐβδομάδα, τόν ὠριμο θεολόγο-Γραμματέα τῆς Μητροπόλεως, Δημήτριο Ποῦλο, καί νά συμπεριπατοῦμε, ὅλη ἡ συντροφιά, παρά τήν λιμνοθάλασσα τοῦ Μεσολογγίου ἢ μέσα στήν “Τουρλίδα”.

Ὁ Δημήτριος Ποῦλος (Μητροπολίτης Καλλίνικος) εἶχε μιά φυσιογνωμία πού ξάφνιαζε. Μικρόσωμος, λιανός, μέ πρόσωπο σχεδόν τριγωνικό, ἀστραφτερά μάτια πού καθρέφτιζαν καθαρότητα ψυχῆς καί ἱερότητα σκέψεων. Ὦρες-ὦρες καρφώνονταν στό ἀχανές μέ ἐκστασιασμό ἐνώπιον τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ, πού μέσα του τό ζοῦσε ὡς χειροπιαστή πραγματικότητα. Διαισθανόσουν τότε ὅτι ἡ ψυχή του πλημμύριζε ἀπό ἱερές νοσταλγίες γιά τήν πατρίδα τοῦ αἰωνίου κάλλους. Ἀντίκρουζε τά θαυμάσια τοῦ Θεοῦ στήν θάλασσα καί στά βράχια, στά ἀνθρώπινα πρόσωπα-εἰκόνες τοῦ Θεοῦ, στόν ἑναστρο οὐρανό, στήν κατανυκτική ἀτμόσφαιρα τῶν Ναῶν. Μέσα στόν ἀπέραντο κόσμο ὁ ἴδιος μιά μικρή κάθετη γραμμή, νά ἐκपुरσοκροτῇ τίς μεγαλειώδεις ἀνατάσεις του πρός τόν Μεγάλο Θεό.

Ἦταν στ’ ἀλήθεια μιά κάθετη λεπτή γραμμή, πού καθῶς τόν κοιτοῦσες σοῦ ἔρχονταν ἀβίαστα στόν νοῦ τά ἐρωτήματα τοῦ Κυρίου: “τί ἐξήλθετε θεάσασθαι; κάλαμον ὑπό ἀνέμου σαλευόμενον;” (Ματθ. ια΄, 7). Ἔτσι ἰσχνός ἐσάλευε ἀεικίνητος παντοῦ, ὡσεὶ κάλαμος. Περιέφερε τήν ἀσκητική του σεμνότητα καί ὁσιότητα ἐν μέσῳ κόσμου ἐλαφροῦ καί μανιακοῦ. Στρατευμένος μέ ψυχή καί σῶμα στό κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου δέν εὑρίσκε καιρό καί διάθεση νά μεριμνήσῃ γιά τά τοῦ σώματος. Ἡ τροφή ἦταν τό ἔσχατο πού ἐνεθυμεῖτο. Ἡ ἀγία μητέρα του τόν κοιτοῦσε μέ κρυφή ἀγωνία καί μέ διακριτικές προτροπές συμβούλευε “νά βάλῃ κάτι στό στόμα του”. Σκιαζόταν, ἡ καϋμένη, μή κλονισθῇ ἡ εὐθραυστη ὑγεία του. Τόν περιέβαλε μέ μιά ἀπερίγραπτη τρυφερότητα, ἀλλά καί μέ βαθύ σεβασμό γιά τήν πνευματική του ὠριμότητα. Στό πρόσωπό του βεβαιωνόταν καθ’ ἡμέραν τό “οὐκ ἐπ’ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ’ ἐπὶ παντί ρήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ” (Ματθ. δ΄, 4).

Ἐκπαιδευτικός-ψάλτης σέ κωμόπολη τῆς Ἑδεσσας μοῦ ἔλεγε, βαθύτατα ἐντυπωσιασμένος, ὅτι, ὅσες φορές πῆγε ὡς Δεσπότης ὁ Καλλίνικος νά λειτουργήσῃ στήν κωμόπολὶ τους καί πέρασε ἀπό τό σπίτι του νά εὐλογήσῃ τήν οἰκογένειά του, ποτέ δέν δέχθηκε ὁποιαδήποτε “λιχουδιά” ὡς κέρασμα, ἀλλά μονάχα καφέ ἢ τσάϊ σκέτο, ἀκόμη καί τίς ἡμέρες τοῦ Πάσχα. Ἔτσι ἀσκητικός καί λιτοδίαιτος ἦταν ἀπό

τήν νεότητά του καί μέχρι τῆς ἐξόδου του.

Τήν λιτότητα στήν τροφή συμπλήρωνε ἡ λιτότητα καί ἡ σεμνότητα τῆς ἐνδυμασίας. Τίς περισσότερες φορές μέ σακκάκι, ποτέ δέν φόρεσε κοντομάνικο ὑποκάμισο οὔτε γραβάτα. Τό ὑποκάμισό του κουμπωμένο μέχρι τό πρῶτο κουμπί του. Ἐπάνω του δέν βρέθηκε ποτέ τίποτε περιττό, τίποτε μάταιο, τίποτε ἀπό τά ἐπινοήματα τῆς φαντασίας τοῦ κόσμου τῆς ματαιότητος καί κενῆς ἐπιδείξεως. Σεμνός καί λιτός μέχρι κεραίας. Ἡ ὅλη ἐνδυμασία του ἐδήλωνε κοσμοκαλόγερο καί πρὶν φορέση ράσο. Τό ὀλιγόσαρκο τοῦ προσώπου καί τῶν χεριῶν του –τά μόνα σημεῖα τῆς σάρκας του πού φαίνονταν– ἀπεκάλυπταν τήν ἐσωτερική του πορεία πρὸς τά ἄνω, τήν καθημερινή βίωση τῆς Βασιλείας, πού δέν εἶναι βρώση καί πόση, ἀλλά δικαιοσύνη καί εἰρήνη καί χαρά ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ (Ρωμ. ιδ´, 17).

Ἡ εὐλάβειά του ἦταν ἀπερίγραπτη. Τήν δήλωνε τό βλέμμα του καί ἡ φωνή του καί τό βάδισμά του καί οἱ χειρονομίες του καί ἡ θλίψη του καί ἡ χαρά του. Ὁ λόγος του γιά τόν Θεό καί τό λυτρωτικό ἔργο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦταν πάντοτε ἐμβαπτισμένος στό βαθύ δέος. Ἡ σκέψη τοῦ Θεοῦ ἐλέους τόν συνεῖχε μονίμως.

Ἦταν πάντοτε σύννους, ἀλλ’ ὄχι κατηφής. Ποτέ δέν ἐκάγχαζε γελώντας, ἀλλά τά συνεσταλμένα χεῖλη του τά κοσμοῦσε τό μειδίαμα τῆς εἰρήνης καί τῆς βαθειᾶς ἀνθρωπιᾶς. Σοβαρός μέ τρόπο πού δέν σοῦ ἐπέτρεπε νά χαριεντισθῇς μαζί του, ἀλλά καί διαχυτικός σέ ἐκφράσεις τιμῆς καί ἀγάπης πρὸς ὅλους. Ὦντας ὁ ἴδιος ἀσκητής ἐν κόσμῳ μπορούσε νά περιβάλη μέ στοργή καί κατανόηση τοὺς πάντες μέ τίς ποικίλες νοοτροπίες καί τίς κοσμικές ἀποκλίσεις τους.

Ἄοκνος σέ ἐργατικότητα. Ἀποδοτικός σέ ὅ,τι ἀνελάμβανε. Συστηματικός στοὺς προγραμματισμούς του. Προβλεπτικός γιά τίς μελλοντικές ἀνάγκες. Ἀκαμπτos στὶς ἐπιλογές του σέ σημεῖο πού νά παρεξηγῇται ὡς πείσμων ἀπὸ τοὺς εἰθισμένους σέ πολιτικαντισμούς καί εὐκολους συμβιβασμούς. Μέ βαθειὰ λαχτάρα γιά τήν ἀνάδειξη Κληρικῶν μέ ἐπίγνωση τῆς ἀποστολῆς τους. Νυχθημερόν ἔφερε τόν Χριστό στήν σκέψη καί στὰ χεῖλη του.

Ἐνθυμοῦμαι πῶς ὀδηγοῦσε τά βλέμματα καί τήν σκέψη μας στήν θέαση τοῦ θαύματος τοῦ Θεοῦ κατὰ τοὺς ἀπογευματινοὺς ἐκείνους περιπάτους στὰ πορφυρωμένα ἡλιοβασιλέματα τῆς λιμνοθάλασσας, καθὼς στὸν ὀρίζοντα ἔσμιγαν τά γαλάζια τῶν νερῶν καί τ’ οὐρανοῦ, καί οἱ μικρές βάρκες ἔσχιζαν τά ἡρεμα νερά. Πολλές φορές ἔκλεινε τίς συζητήσεις μας μέ σύντομες αὐθόρμητες αὐτοσχέδιες προσευχές-εὐλογίες στό Ὄνομα τοῦ Μεγάλου Θεοῦ.

Ἐνέπνεε τέτοιον σεβασμό, ὥστε καί ὡς λαϊκός ἀκόμη τότε, δέχονταν τοὺς χαιρετισμούς τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων πού τοὺς προσφωνούσαμε, κατὰ τοὺς

περιπάτους μας, καθισμένους στίς αϋλόπορτες τῶν σπιτιῶν ἢ τῶν καταστημάτων, ἀφοῦ πρῶτα σηκώνονταν ὄρθιοι. Οἱ συμπολίτες του Μεσολογγίτες ἔτσι ἔνοιωθαν τήν ἀνάγκη νά ἐκφραστοῦν ἐνώπιον τῆς σεμνότητός του. Μόνον πού δέν ἔσκυβαν νά τοῦ φιλήσουν τό χέρι.

Καί αὐτός ὅμως μέ τήν σειρά του τιμοῦσε ὅλους τούς ἀνθρώπους, ἔδειχνε δέ ἰδιαίτερο σεβασμό σέ μερικά πρόσωπα πού τόν βοήθησαν στήν πνευματική του πορεία. Ἀνάμεσά τους ἦταν φυσικά οἱ γονεῖς του καί μάλιστα ἡ ὁσία μητέρα του, ὁ λευίτης πάππος του –δέν ζοῦσε τότε– πού τόσο βαθειά εἶχε χαραχθῇ ἡ μορφή του στίς μνῆμες τῶν ἐγγονῶν, ὁ τότε Μητροπολίτης Ἀκαρνανίας Ἱερόθεος, ὁ πρῶτος πνευματικός του π. Σωφρόνιος Παπακυριακοῦ, πού κατά τίς περιοδεῖες του ἐφιλοξενεῖτο στό σπίτι τοῦ ἱερέα-πάππου π. Ἀθανασίου. Τιμοῦσε πολύ ἐπίσης τόν νῦν Μητροπολίτη Φλωρίνης π. Αὐγουστῖνο, τόν τότε ἱεροκήρυκα Ἀγρινίου π. Βενέδικτο, τούς λαϊκούς ἱεροκήρυκες Ἰωάννη Καψιμάλλη καί Ἰωάννη Κολιτσάρα. Περί πολλοῦ εἶχε ἐπίσης τόν συμφοιτητή του –ἄν γνωρίζω καλά– π. Ἡλίαν Μαστρογιαννόπουλον. Ἀπό ὅλους ὅμως περισσότερο τιμοῦσε καί σεβόταν τόν αὐτάδελφόν του π. Κωνσταντῖνο, μετέπειτα Μητροπολίτη Διδυμοτείχου. Βραδύτερα ἔγινε καί ὁ ἴδιος Μητροπολίτης καί οἱ δύο ἀδελφοί ἐποίμαναν εἰς χρόνους παραλλήλους τίς Ἐκκλησίες Διδυμοτείχου καί Πέλλης. Ὁ ἱερεὺς-πάππος τους εἶχε δικαιώσει ἐκ περισσοῦ τήν ἰδική του ἱερωσύνη, ἀξιωθεῖς νά δῇ ἀπό τούς οὐρανούς δύο ἐγγονούς του ἀρχιερεῖς.

Ἡ ζωντανή ἐπικοινωνία μου μαζί του ἦταν κατά τά δύο ἐκεῖνα καλοκαίρια, τοῦ 1952 καί 1956. Ὀλιγόχρονη, ἀλλά ἀρκετή γιά νά χαράξῃ στήν καρδιά μου ἀνεξίτηλη τήν ἱερή μνήμη του. Ἡ μετέπειτα ἐπικοινωνία μας ἦταν διά γραμμάτων κατά τίς ὀνομαστικές ἑορτές καί τίς μεγάλες ἐκκλησιαστικές ἑορτές.

Τώρα δέεται γιά τό ποίμνιό του, γιά τούς διαδόχους του ἐπισκόπους, γιά ὅλη τήν Ἑλλαδική Ἐκκλησία γιά τήν ὁποία ἔζησε καί πόνεσε πολύ καί γιά τήν ὁποία ἐκδαπανήθηκε μέ δάκρυα καί πολλή προσευχή.

Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε καί ὑπέρ ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν».

Ἀπό τό βιβλίο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου Ἱεροθέου «Ἡ ὁδός πρὸς τήν ἀγιότητα»

